

43. ההכנות לכניסה לתיבה

(פרק ז פסוקים א-ה)

א. הקדמה

נח בנה את התיבה במשך שנים רבות. הוא קרא לבני דורו לחזור בתשובה והזהיר אותם מפני מי המבול, אך הם לא שינו את דרכם. עם סיום בניית התיבה, ציווה ה' את נח להתארגן לכניסה לתיבה **תוך שבעה ימים**. במשך שבעת ימים האלה היה על נח לעשות את כל ההכנות הנדרשות, כדי שהכול יהיה מוכן לכניסה לתיבה (להכין את המשפחה ואת בעלי החיים ולהכניס לתיבה את כל מה שהוא רוצה לקחת איתו).² נח נצטווה לקחת עמו לתיבה: זוג אחד (זכר ונקבה) מכל סוגי בעלי החיים שאינם טהורים ושבעה זוגות (שבעה זכרים ושבע נקבות) מכל סוגי בעלי חיים והעופות הטהורים (הכשרים לקרבן לה'). שבעת הימים האלה אפשרו לנח זמן להתארגן, והיו גם הזדמנות נוספת לאנשי הדור להתעורר לתשובה.

ב. ביאור הפסוקים לתלמידים

א. וַיֹּאמֶר יְהוָה-נְ-ה-וְה-לְנֹחַ

בא-אתה וכל-ביתך בני ביתך, משפחתך אל-התיבה

כי-אתך ראיתי צדיק לפני בדור הזה:

ב. מִכָּל | הַבְּהֵמָה הַטְּהוֹרָה (הראויה להיות קרבן לה)⁴

תִּקַּח-לְךָ שְׁבַעַּה שְׁבַעַּה אִישׁ וְאִשְׁתּוֹ (שבעה זכרים ושבע נקבות)⁵

וּמִן-הַבְּהֵמָה אֲשֶׁר לֹא טְהוֹרָה הִוא (שאינן מקריבים ממונה קרבן לה)⁶

שְׁנַיִם אִישׁ וְאִשְׁתּוֹ (זכר אחד ונקבה אחת):

ג. גַּם מֵעוֹף הַשָּׁמַיִם (הטהורים)⁶ שְׁבַעַּה שְׁבַעַּה זָכָר וְנִקְבָּה

לְחַיֹּת זָרַע עַל-פְּנֵי כָל-הָאָרֶץ:

ד. כִּי לַיָּמִים עוֹד שְׁבַעַּה בְּעוֹד שְׁבַעַּה יָמִים

אֲנֹכִי מִמְטִיר מוֹרֵד מַטֵּר, גֶּשֶׁם. עַל-הָאָרֶץ אַרְבָּעִים יוֹם וְאַרְבָּעִים לַיְלָה

וּמַחֲיִיתִי אֶשְׂמִיד אֶת-כָּל-הַיְקוּם כֹּל הַחַי אֲשֶׁר עָשִׂיתִי מֵעַל פְּנֵי הָאֲדָמָה:

ה. וַיַּעַשׂ נֹחַ כְּכֹל אֲשֶׁר-צִוָּהוּ יְהוָה:⁷

1 רש"י (ו', י"ד) מביא את דברי חז"ל, שנח בנה את התיבה במשך 120 שנה.
 2 "ביתך" - המלבי"ם מסביר שהציווי המופיע בפרקנו מתייחס אל רכושו של נח. ה' מתיר לו להכניס מרכושו את כל אשר בביתו - כרים וכסתות, כסף וזהב וכלים שהמציא האדם עד לאותו דור (כלי עבודה, אמנות ועוד). ממקנהו הוא מורשה להכניס שבעה זוגות, ומהבהמות הטהורות (סוסים, גמלים וכו') - שני זוגות. מה שאין כן בשאר בעלי החיים, שבאו בעצמם אל התיבה והזכירו בפרק הקודם.
 3 שם ה' מוזכר כאן במידת הרחמים. לאור זאת נלמד באופן זה את תלמידיו שה', ברחמיו המרובים, דאג לנח, למשפחתו ולכל הבריאה והצילים מן המבול, כדי להתחיל מהם את הבריאה מחדש (עינינו רמב"ן ורש"י הירש).
 4 רש"י ועוד.
 5 מדרש רבה, וכן ברד"ק, חזקוני ועוד.
 6 רש"י, אב"ע, רד"ק ועוד.
 7 אנו ממליצים לקרוא פסוק זה מספר פעמים עם הילדים ולהתרגש ממנו (אולי אף ללמדו בעל פה).

מנגינת הכתוב

נח נצטווה כבר עכשיו לחשוב על היום שאחרי המבול ולהכין בעלי חיים עבור קרבנות לה'. ההכנות לכניסה לתיבה היו תזכורת נוספת לבני דורו שיחזרו בתשובה.

הצעות להמחשה ולהרחבה

בחוברת:

(הפסוקים מחולקים לשתיים, כדי לאפשר עיסוק ממוקד בבעלי החיים שנח נצטווה לקחת ועיסוק נפרד באזהרה שהמבול יתחיל בעוד שבעה ימים).

הבהמות הטהורות - מסומנות בכתום. הבהמות שאינן טהורות - מסומנות בכחול. העופות הטהורים - מסומנים בירוק.

בצד שמאל:

פעילות שנועדה להמחיש אילו בעלי חיים הכניס נח לתיבה. בפעילות זו:

(א) יזהו התלמידים את בעלי החיים לפי כפות הרגליים והפרסות. (הפרסה השסועה היא אחד מסימני הטהרה).

(ב) ישימו התלמידים לב למספרם של בעלי החיים הטהורים ושאינם טהורים שנח לקח עמו אל התיבה.

הצעות נוספות:

- ◆ לקיים דיון בשאלה מדוע נאמר "הבהמה אשר איננה טהורה" במקום "הבהמה הטמאה".
 - גמרא מסכת פסחים ג', ע"א: אמר ר' יהושע בן לוי: "לעולם אל יוציא אדם דבר מגונה מפיו, שהרי עיקם הכתוב שמונה אותיות ולא הוציא דבר מגונה מפיו, שנאמר (בראשית ז): מן הבהמה הטהורה ומן הבהמה אשר איננה טהורה". (אמנם דרשה זו מובאת על פסוק ח' בפרקנו, אבל זה אותו עניין).
 ומוסיף בעל ה"תורה תמימה": "ואף על פי שמצאנו כמה פעמים בתורה (את) הלשון 'טמא', צריך לומר, שבא פעם אחת ללמדך שצריך לחזור אחר (לחפש ולהעדיף) לשון נקי".
- ◆ פעילות העוסקת בסימני הטהרה של בעלי החיים (מפריס פרסה ומעלה גרה).
- ◆ אפשר לבקש מהילדים לתת דוגמאות נוספות לבעלי חיים טהורים ולאלה שאינם טהורים.

ההכנות לכניסה לתיבה

פרק ז פסוקים א-ה

יחידה 43

חידה!

לפניך שלוש קבוצות של בעלי חיים שנכנסו אל תיבתו של נח.

1 כבשים

2 סוסים

3 חתולים

מחוץ לתיבה נשארו רק העקבות שלהם. בחול ... איזה עקבות שייכות למי? סמנו את התשובה בעזרת קווים מהתמונה לעקבות. על פי מה פתרתם את החידה?

א וַיֹּאמֶר יְהוָה לְנֹחַ

בא-אתה וְכָל-בֵּיתְךָ אֶל-הַתֵּבָה

כי-אתך ראיתי צדיק לפני בדור הזה:

ב מִכָּל | הַבְּהֵמָה הַטְּהוֹרָה

תִּקַּח-לְךָ שְׁבַעַּה שְׁבַעַּה אִישׁ וְאִשְׁתּוֹ

וּמִן-הַבְּהֵמָה אֲשֶׁר לֹא טְהוֹרָה הִוא

שְׁנַיִם אִישׁ וְאִשְׁתּוֹ:

ג גַּם מֵעוֹף הַשָּׁמַיִם

שְׁבַעַּה שְׁבַעַּה זָכָר וְנִקְבָּה

לְחַיֹּת זָרַע עַל-פְּנֵי כָל-הָאָרֶץ:

ד כִּי לַיָּמִים עוֹד שְׁבַעַּה

אֲנֹכִי מִמְטִיר עַל-הָאָרֶץ

אַרְבָּעִים יוֹם וְאַרְבָּעִים לַיְלָה

וּמַחֲיִיתִי אֶת-כָּל-הַיְקוּם אֲשֶׁר עָשִׂיתִי

מֵעַל פְּנֵי הָאֲדָמָה:

ה וַיַּעַשׂ נֹחַ כְּכֹל אֲשֶׁר-צִוָּהוּ יְהוָה:

רשמו כמה בעלי חיים טהורים וכמה שאינם טהורים נכנסו לתיבה מכל מין.

7 ימים	יז בתשון	יז בניסן	א תשרי	כז חשוון
הכניסה לתיבה	הנשם (40 יום)	המים מצופים את העולם	התבה נחה על הרי אררט	נראו ראשי נח ושלח את הערב/יונה
כניסה לתיבה	הנשם (40 יום)	המים מצופים את העולם	התבה נחה על הרי אררט	נראו ראשי נח ושלח את הערב/יונה
כניסה לתיבה	הנשם (40 יום)	המים מצופים את העולם	התבה נחה על הרי אררט	נראו ראשי נח ושלח את הערב/יונה

44. הכניסה לתיבה

(פרק ז פסוקים ו-י)

א. הקדמה

במשך שבעה ימים התכוננו נח ומשפחתו לכניסה לתיבה.
ה' עזר להם ועורר את החיות שהיו צריכות להיכנס אל התיבה להגיע אל נח. בדיוק זוג - זכר ונקבה ולא יותר.
מבעלי החיים הטהורים הוסיף נח ולקח בהמות נוספות, כפי שנצטווה (עפ"י רמב"ן על פסוק ח').
בשעה שהחלו מי הגשם לרדת בכמות גדולה ובעוצמה על הארץ, נכנס נח בפועל לתוך התיבה.

ב. ביאור הפסוקים לתלמידים

ו. וְנָח בֶן-שָׁשׁ מֵאוֹת שָׁנָה

וְהַמְבּוּל הָיָה (המבול התחיל)

מֵים עַל-הָאָרֶץ:

ז. וַיָּבֵא נֹחַ וּבָנָיו וְאִשְׁתּוֹ וְנָשֵׁי-בָנָיו אִתּוֹ אֶל-הַתֵּבָה

מִפְּנֵי מֵי הַמְבּוּל בְּגִלּוֹל מֵי הַמְבּוּל:

ח. מִן-הַבְּהֵמָה הַטְּהוֹרָה

וּמִן-הַבְּהֵמָה אֲשֶׁר אֵינָנָה טְהוֹרָה

וּמִן-הָעוֹף וְכָל אֲשֶׁר-רָמַשׁ עַל-הָאֲדָמָה:

ט. שְׁנַיִם שָׁנַיִם בָּאוּ אֶל-נֹחַ מֵאֵלֵיהֶם¹

אֶל-הַתֵּבָה זָכָר וְנִקְבָּה

כָּאֲשֶׁר צִוָּה אֱלֹהִים אֶת-נֹחַ:

י. וַיְהִי לְשִׁבְעַת הַיָּמִים²

וּמֵי הַמְבּוּל הָיוּ עַל-הָאָרֶץ:

ג. מנגינת הכתוב

הנס הגדול שבהתכנסות כלל בעלי החיים מכל המקומות בעצמם אל התיבה.

1 שניים מכל סוגי בעלי החיים באו מאליהם. את ששת הזוגות הנוספים מקרב בעלי החיים והעופות הטהורים, נח אסף לבדו (רמב"ן על פסוק ח').
2 שהוזכרו בפסוק ד'.

ד. הצעות להמחשה ולהרחבה

בחוברת:

התלמידים מתבקשים להדביק מדבקות הממחישות מילים בפסוקים.
הציורים שבמדבקות נלקחו מתוך הציור הגדול שבצד שמאל, ועל התלמידים למצוא לאן בציור הגדול מתאימה כל מדבקה.
בנוסף, התלמידים ימתחו קווים מהחיות אל אזורי המחיה שמהם באו (לדוגמה: הציפורים הגיעו מהקן שלהם).
את הציור בצד שמאל - צובעים.

הצעות נוספות:

- ♦ לפתח את נושא מקום מחייתם של בעלי חיים השונים - הדב הלבן בקוטב, הקופים בג'ונגל, וכו'.
המסר: מכל המקומות האלה נאספו בעלי החיים אל התיבה.
- ♦ לחלק את תלמידי הכיתה לזוגות. כל זוג בתורו נכנס לכיתה ומציג בעל חיים שהם בחרו בעזרת פנטומימה.
תלמידי הכיתה צריכים לנחש מהו בעל החיים אותו הם מציגים.

הכניסה לתיבה

פרק ז פסוקים ו-י

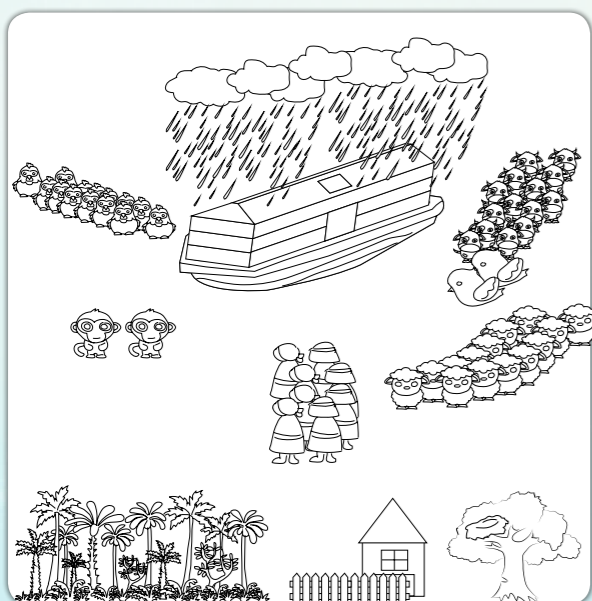
יחידה 44

ו. וְנָח בֶן-שָׁשׁ מֵאוֹת שָׁנָה
וְהַמְבּוּל הָיָה
מֵים עַל-הָאָרֶץ:
ז. וַיָּבֵא נֹחַ וּבָנָיו וְאִשְׁתּוֹ וְנָשֵׁי-בָנָיו אִתּוֹ
אֶל-הַתֵּבָה
מִפְּנֵי מֵי הַמְבּוּל:
ח. מִן-הַבְּהֵמָה הַטְּהוֹרָה
וּמִן-הַבְּהֵמָה אֲשֶׁר אֵינָנָה טְהוֹרָה
וּמִן-הָעוֹף
וְכָל אֲשֶׁר-רָמַשׁ עַל-הָאֲדָמָה:
ט. שְׁנַיִם שָׁנַיִם בָּאוּ אֶל-נֹחַ
אֶל-הַתֵּבָה זָכָר וְנִקְבָּה
כָּאֲשֶׁר צִוָּה אֱלֹהִים אֶת-נֹחַ:
י. וַיְהִי לְשִׁבְעַת הַיָּמִים
וּמֵי הַמְבּוּל הָיוּ עַל-הָאָרֶץ:

א. הדביקו את המדבקות המתאימות לכתוב בפסוק שלידם.
ב. מצאו בציור הגדול את הציורים שבמדבקות.

דף צביעה!

א. בעלי החיים הגיעו כל אחד ואחד ממקום חיותו.
מתחו קווים בין בעלי החיים לבין אזור המחיה שממנו הגיע כל אחד מהם.
ב. צבעו את הציור.

7 ימים	7 ימי בחשון	7 ימי בחשוון	7 ימי בחשוון	7 ימי בחשוון	7 ימי בחשוון	7 ימי בחשוון	7 ימי בחשוון
הגשם (40 יום)	המים מציפים	התיבה נחה	נח שולח	נח שולח	נח שולח	נח שולח	נח שולח
את העולם	את העולם	על הרי אררט	נח שולח	נח שולח	נח שולח	נח שולח	נח שולח
את העולם	את העולם	על הרי אררט	נח שולח	נח שולח	נח שולח	נח שולח	נח שולח
את העולם	את העולם	על הרי אררט	נח שולח	נח שולח	נח שולח	נח שולח	נח שולח
את העולם	את העולם	על הרי אררט	נח שולח	נח שולח	נח שולח	נח שולח	נח שולח
את העולם	את העולם	על הרי אררט	נח שולח	נח שולח	נח שולח	נח שולח	נח שולח
את העולם	את העולם	על הרי אררט	נח שולח	נח שולח	נח שולח	נח שולח	נח שולח

45. תחילת המבול (פרק ז פסוקים יא-טז)

א. הקדמה

המבול התחיל. מי תהום החלו פורצים מבטן האדמה, ובנוסף, נדמה היה שנפתחו 'פתחים' בשמים וגשם רב החל לרדת. נח ומשפחתו הסתגרו בתיבה ביחד עם בעלי החיים. בתיבה הם היו מוגנים מהמבול, כי ה' שמר שהתיבה תהיה סגורה ואטומה כראוי במשך כל ימי המבול. ה' גם שמר שהתיבה לא תפגע בסלעים ובחפצים ותתבקע. המעיינות המוכרים לנו היום הם גם כן מי תהום הנובעים מתוך האדמה, אך הם נובעים בצורה מבוקרת. בזמן המבול בקעו ופרצו מעיינות רבים נוספים בכמויות עצומות של מים, חלקם אף מים חמים.

ב. ביאור הפסוקים לתלמידים

- יא. בַּשָּׁנָה שֵׁשׁ-מֵאוֹת שָׁנָה לְחַיֵּי-נֹחַ
בַּחֹדֶשׁ הַשְּׁנִי בְּשִׁבְעָה-עָשָׂר יוֹם לַחֹדֶשׁ (י"ז בחשוון)¹
בַּיּוֹם הַזֶּה נִבְקְעוּ נִפְתְּחוּ כָּל-מַעְיְנֹת תְּהוֹם רַבָּה מִי הַתְּהוֹמוֹת הַגְּדוֹלִים וְהַעֲצוּמִים.
וְאַרְבַּת הַשָּׁמַיִם פָּתְחָה הַשָּׁמַיִם נִפְתְּחוּ?²
יב. וַיְהִי הַגֶּשֶׁם³ עַל-הָאָרֶץ
אַרְבָּעִים יוֹם וְאַרְבָּעִים לַיְלָה:
יג. בְּעֶצֶם הַיּוֹם הַזֶּה⁴ באמצע היום הזה בָּא נֹחַ
וְשֵׁם-וַחַם וַיִּפֹּת בְּנֵי-נֹחַ
וְאַשֶׁת נֹחַ וּשְׁלֹשֶׁת נָשִׁים-בָּנָיו אֵתֶם אֵל-הַתְּבָה:
יד. הִמָּה וְכָל-הַחַיָּה לְמִינָהּ
וְכָל-הַבְּהֵמָה לְמִינָהּ
וְכָל-הָרֶמֶשׂ הָרֹמֵשׂ עַל-הָאָרֶץ לְמִינֵהוּ
וְכָל-הָעוֹף לְמִינֵהוּ כָּל כָּל סוּגֵי צִפּוֹר כָּל-כְּנָף הַצִּיפּוֹרִים בַּעֲלוֹת הַכַּנְפָּיִים:
טו וַיָּבֵאוּ אֵל-נֹחַ אֵל-הַתְּבָה
שְׁנַיִם שָׁנִים מִכָּל-הַבְּשָׂר
אֲשֶׁר-בּוֹ רוּחַ חַיִּים:
טז וְהַבָּאִים זָכָר וּנְקֵבָה מִכָּל-בְּשָׂר בָּאוּ
כַּאֲשֶׁר קָמוּ שׁ צִוָּה אֱלֹהִים וַיִּסְגְּרָה-וְהָיָה-נֹחַ בַּעֲדָו ה' סָגַר עֲלֵיו אֶת הַתֵּיבָה וְהַשְּׁגִיחַ שְׁלֹא יִכַּסּוּ הַמַּיִם:

1 רש"י מביא שתי דעות בעניין מניין החודשים - האם התורה מונה כאן את החודשים מתשרי או מניסן. אנו הסברנו על פי הכרעת תרגום יונתן בן עוזיאל, שהתורה מונה כאן מתשרי. גם הרמב"ן סובר כך, ומסביר שרק מיציאת מצרים ציווה ה' למנות את החודשים מניסן, אבל עד יציאת מצרים מונה התורה את החודשים מתשרי.
2 ה' ביטל את ההפרדה בין המים העליונים לתחתונים שעשה ביום השני לבריאה, והעולם חזר למעין תווה ובוהו, לקראת בריאה מחדש (עפ"י המלבי"ם).
3 "כשהורידן הורידן ברחמים, שאם יחזרו יהיו גשמי ברכה" (רש"י).
4 ובמשך שבעת הימים שלפני יום זה עסק נח בהכנסת חפציו ובעלי החיים אל התיבה, וכך מובנת הסתירה לכאורה בעניין מועד כניסתו של נח אל התיבה (האם נכנס בתחילת שבעת הימים או בסופם), והפער בין פסוק י"ג לפסוק ד' - "כי לימים עוד שבעה" - מתבהר לאור ביאור זה (עפ"י הרד"ק).

ג. מנגינת הכתוב

ה' שולט בטבע ובכל מה שקורה בעולם. הוא זה שהחליט מתי יתפרצו כל המעיינות ואוצרות המים שבשמים ויציפו את העולם כדי להעניש את הרשעים, ויחד עם זאת, הוא גם שומר על התיבה היטב היטב שלא יקרה לה כלום.

ד. הצעות להמחשה ולהרחבה

בחברת:

המשימות מתמקדות בגשם היורד מהשמים ובמים הבוקעים ממעיינות. המילים המודגשות באדום מאפשרות להתמקד בגשם שירד במשך ארבעים יום וארבעים לילה ובשמירה ששמר ה' על התיבה מפני מים אלה - "ויסגור ה' בעדו".

הצעות נוספות:

- ניתן להרחיב את הלימוד בנושא מי תהום ומי מעיינות.
- אם זה מתאים - אפשר לעסוק בנושא התאריך.

תחילת המבול

פרק ז פסוקים יא-טז

יחידה 45

מדף המדבקות:
הדביקו תמונה של מעיין

מדף המדבקות- הדביקו
תמונה של מי הגשמים

יא בַּשָּׁנָה שֵׁשׁ-מֵאוֹת שָׁנָה לְחַיֵּי-נֹחַ
בַּחֹדֶשׁ הַשְּׁנִי
בְּשִׁבְעָה-עָשָׂר יוֹם לַחֹדֶשׁ
בַּיּוֹם הַזֶּה נִבְקְעוּ כָּל-מַעְיְנֹת תְּהוֹם רַבָּה
וְאַרְבַּת הַשָּׁמַיִם נִפְתְּחוּ:
יב וַיְהִי הַגֶּשֶׁם עַל-הָאָרֶץ
אַרְבָּעִים יוֹם
וְאַרְבָּעִים לַיְלָה:
יג בְּעֶצֶם הַיּוֹם הַזֶּה בָּא נֹחַ
וְשֵׁם-וַחַם וַיִּפֹּת בְּנֵי-נֹחַ
וְאַשֶׁת נֹחַ וּשְׁלֹשֶׁת נָשִׁים-בָּנָיו אֵתֶם אֵל-הַתְּבָה:
יד הִמָּה וְכָל-הַחַיָּה לְמִינָהּ
וְכָל-הַבְּהֵמָה לְמִינָהּ
וְכָל-הָרֶמֶשׂ הָרֹמֵשׂ עַל-הָאָרֶץ לְמִינֵהוּ
וְכָל-הָעוֹף לְמִינֵהוּ כָּל צִפּוֹר כָּל-כְּנָף:
טו וַיָּבֵאוּ אֵל-נֹחַ אֵל-הַתְּבָה
שְׁנַיִם שָׁנִים מִכָּל-הַבְּשָׂר
אֲשֶׁר-בּוֹ רוּחַ חַיִּים:
טז וְהַבָּאִים זָכָר וּנְקֵבָה מִכָּל-בְּשָׂר בָּאוּ
כַּאֲשֶׁר צִוָּה אֱלֹהִים וַיִּסְגְּרָה-וְהָיָה בַּעֲדָו:

א. צבעו את המילים המתארות את בקיעת המעיינות.
ב. צבעו בצבע אחר את המילים המתארות את פתיחת ארובות השמים.

מעיינות תהום רבה
וארובות השמים

א. כתבו 'מי תהום' במקום של מי התהום.
ב. כתבו 'מעיין' ליד המעיין.
ג. הוסיפו לציור גשם היורד מן השמים.

7 ימים הכניסה לתבה	ז' בחשוון	י' בניסן	א תשרי	כז חשוון
המים מציפים את העולם	התיבה נחה על הרי ארט	נראו ראשי הרים	נח שולח את העורב/ היונה	כל המים שקעו באדמה
יבשה	יבשה	יבשה	יבשה	יבשה

א. הקדמה

מי המבול ירדו בעוצמה רבה במשך ארבעים יום וארבעים לילה, אך גם לאחר מכן המשיכו מים לנבוע מהמעיינות, והמים בעולם המשיכו להיות סוערים מאוד עד סוף 150 יום.¹ התורה מתארת לנו את המבול בשלבים: בהתחלה כיסו המים את כל האדמה, עד שהתיבה התרוממה והחלה לצוף. לאחר מכן גברו המים עוד, עד שהם כיסו את ההרים. בהמשך הוסיפו המים לעלות עוד, עד גובה של חמש-עשרה מעל ההרים הגבוהים. לרשעים לא נותר עוד להיכן לברוח, וכולם מתו. מכל אנשי העולם נותרו רק נח ומשפחתו.

ב. ביאור הפסוקים לתלמידים

יז. וַיְהִי הַמַּבּוּל אַרְבָּעִים יוֹם² עַל-הָאָרֶץ
 וַיִּרְבּוּ הַמַּיִם וַיִּשְׂאוּ הַרִימּוֹ אֶת-הַתְּבֵה וַתָּרֶם מֵעַל הָאָרֶץ:³
 יח. וַיִּגְבְּרוּ הַמַּיִם וַיִּרְבּוּ מְאֹד עַל-הָאָרֶץ וַתִּלָּךְ הַתְּבֵה הַתִּיבָה שְׁטָה עַל-פְּנֵי הַמַּיִם:⁴
 יט. וְהַמַּיִם גָּבְרוּ מְאֹד מְאֹד⁵ עַל-הָאָרֶץ
 וַיִּכְסּוּ כָל-הַהָרִים הַגְּבוּהִים אֲשֶׁר-תַּחַת כָּל-הַשָּׁמַיִם:⁶
 כ. חֲמֵשׁ עֶשְׂרֵה אַמָּה מִלְּמַעְלָה מֵעַל הַהָרִים גָּבְרוּ הַמַּיִם וַיִּכְסּוּ הַהָרִים:
 כא. וַיִּגְוַע גּוֹעַ, מֵת כָּל-בָּשָׂר | הָרֶמֶשׂ עַל-הָאָרֶץ
 בָּעוֹף וּבַבְּהֵמָה וּבַחַיָּה וּבְכָל-הַשָּׂרֵץ הַשָּׂרֵץ עַל-הָאָרֶץ וְכָל הָאָדָם וְכָל הָאֲנוּשׁוֹת:
 כב. כָּל אֲשֶׁר נְשָׁמַת-רוּחַ חַיִּים בְּאֲפִי מִכָּל אֲשֶׁר בָּחַרְבָּה⁷ בִּיבֶשֶׁה מֵתוֹ:
 {כג} וַיִּמַּח מַחָה, הַשְּׂמִיד אֶת-כָּל-הַיְקוּם אֶת כָּל הַחַי | אֲשֶׁר | עַל-פְּנֵי הָאֲדָמָה
 מֵאָדָם עַד-בְּהֵמָה עַד-רֶמֶשׂ וְעַד-עוֹף הַשָּׁמַיִם וַיִּמָּחוּ הַשָּׂמַיִם מִן-הָאָרֶץ
 וַיִּשְׂאֵר אֶד-נֹחַ וְנֹחַ וְאֲשֶׁר אִתּוֹ בַּתְּבֵה:
 כד. וַיִּגְבְּרוּ הַמַּיִם עַל-הָאָרֶץ הַמַּיִם הַמְּשִׁיכוֹ לַהֲיֹת סוּעֵרִים עַד סוֹף חֲמֵשִׁים וּמָאתַיִם יוֹם:⁸

ג. מנגינת הכתוב

לעתים קשה לאדם להודות בטעותו ולתקן את מעשיו. כמה עצוב שהאנשים שהשחיתו את העולם לא חזרו בתשובה, וה', שהוא שופט צדק, היה צריך למחות אותם. עם זאת, צריך לראות גם את הדברים הטובים - העולם לא נחרב לחלוטין! נח ובניו הצדיקים ניצלו והם יהוו את ההתחלה של העולם המתחדש.

1 עיינו ספורנו, אב"ע ודעת מקרא.
 2 "יום" - הכוונה ליממות (רד"ק).
 3 ועדיין הייתה שקועה במים אחת-עשרה אמות (רש"י).
 4 ולמרות המים הסוערים, לא התנגשה בהרים, בסלעים ועוד, בהשגחת ה' על נח ועל יושבי התיבה (רש"י הירש).
 5 מאוד מאוד - כשהתורה כופלת מילה, היא באה להדגיש את עוצמתה, ובמיוחד כאשר מדובר במילת תיאור.
 6 מלמעלה - וכך, גם אם הרשעים רצו לברוח למקומות הגבוהים ולהינצל, דבר זה לא עלה בידם (רד"ק, מלבי"ם).
 7 אך הדגים נשארו בחיים (רש"י).
 8 150 הימים כוללים את ארבעים הימים שירדו הגשמים החזקים (עפ"י רמב"ן ופרשנים נוספים).

בחוברת:

השורות המסומנות באדום בפסוקים י"ז, י"ח, י"ט - ממחישות את השלבים שבמבול. בולט מאוד שבכל אחד מהפסוקים מתוארת התגברות המים, ואחר כך עליית גובה פני המים.

הציורים בצד שמאל ממחישים גם הם אותו הדבר, והתלמידים מתבקשים למתוח קווים מהפסוקים (המסומנים באדום) אל הציורים המתאימים. אפשר לתת להם לצבוע בכל פעם את הציור הבא, לפי קצב ההתקדמות בלימוד הפסוקים.

הצעות נוספות

- כדאי לשאול את הילדים מה עשו נח ובניו בתיבה במשך שנה שלמה. כאשר הילדים יגידו שדאגו לחיות, נוסף שחז"ל מספרים לנו שהם ממש לא נחו לרגע, וכל הזמן טיפלו בחיות והאכילו אותן. הם היו עסוקים בחסד עם החיות. בכך נעצים את מידותיהם הטובות, שעסקו בחסד לחיות ודאגו שלא יהיה צער בעלי חיים. מדרש תנחומא: "כל אותם שנים עשר חודש, לא טעם טעם שינה, לא נח ולא בנוי, שהיו זקוקים לזון את הבהמה ואת החיה ואת העופות. יש בהמה אוכלת לשתי שעות בלילה, ויש אוכלת לשלוש שעות", ובמדרש רבה: "ויזכור אלוקים את נח - מה זכירה זכר לו? שזן ופירנס אותם כל י"ב חודש בתיבה" (בראשית רבה ל"ג, ג).

המבול
פרק ז פסוקים יז-כד

יחידה 46

מדף המדבקות: הדביקו תמונה של תיבה שטה (הולכת) על פני המים ליד השורה בה מופיעות המלים "ותלך התבה על פני המים"

יז. וַיְהִי הַמַּבּוּל אַרְבָּעִים יוֹם עַל-הָאָרֶץ וַיִּרְבּוּ הַמַּיִם וַיִּשְׂאוּ הַרִימּוֹ אֶת-הַתְּבֵה וַתָּרֶם מֵעַל הָאָרֶץ:
 יח. וַיִּגְבְּרוּ הַמַּיִם וַיִּרְבּוּ מְאֹד עַל-הָאָרֶץ וַתִּלָּךְ הַתְּבֵה הַתִּיבָה שְׁטָה עַל-פְּנֵי הַמַּיִם:
 יט. וְהַמַּיִם גָּבְרוּ מְאֹד מְאֹד עַל-הָאָרֶץ וַיִּכְסּוּ כָל-הַהָרִים הַגְּבוּהִים אֲשֶׁר-תַּחַת כָּל-הַשָּׁמַיִם:
 כ. חֲמֵשׁ עֶשְׂרֵה אַמָּה מִלְּמַעְלָה מֵעַל הַהָרִים גָּבְרוּ הַמַּיִם וַיִּכְסּוּ הַהָרִים:
 כא. וַיִּגְוַע גּוֹעַ, מֵת כָּל-בָּשָׂר | הָרֶמֶשׂ עַל-הָאָרֶץ
 בָּעוֹף וּבַבְּהֵמָה וּבַחַיָּה וּבְכָל-הַשָּׂרֵץ הַשָּׂרֵץ עַל-הָאָרֶץ וְכָל הָאָדָם וְכָל הָאֲנוּשׁוֹת:
 כב. כָּל אֲשֶׁר נְשָׁמַת-רוּחַ חַיִּים בְּאֲפִי מִכָּל אֲשֶׁר בָּחַרְבָּה בִּיבֶשֶׁה מֵתוֹ:
 {כג} וַיִּמַּח מַחָה, הַשְּׂמִיד אֶת-כָּל-הַיְקוּם אֶת כָּל הַחַי | אֲשֶׁר | עַל-פְּנֵי הָאֲדָמָה
 מֵאָדָם עַד-בְּהֵמָה עַד-רֶמֶשׂ וְעַד-עוֹף הַשָּׁמַיִם וַיִּמָּחוּ הַשָּׂמַיִם מִן-הָאָרֶץ
 וַיִּשְׂאֵר אֶד-נֹחַ וְנֹחַ וְאֲשֶׁר אִתּוֹ בַּתְּבֵה:
 כד. וַיִּגְבְּרוּ הַמַּיִם עַל-הָאָרֶץ הַמַּיִם הַמְּשִׁיכוֹ לַהֲיֹת סוּעֵרִים עַד סוֹף חֲמֵשִׁים וּמָאתַיִם יוֹם:

צבעו את המילה "המים" בצבע תכלת.

מי המבול גוברים והולכים - העולם מתכסה במים

א. מתקו קווים מציורים 2,3,4 אל הפסוקים המתאימים. ב. צבעו את הציורים.

7 ימים	הגשם (40 יום)	המים מציפים את העולם	התיבה נחה על הרי אררט	נראו ראשי החרים	נח ושלח את הנוב/שקנו באדמה	כל המים יבשה	הארץ
יז בחשוון	יז בניסן	יז תשרי	יז חשוון	יז חשוון	יז חשוון	יז חשוון	יז חשוון